

**Opinia do ustawy o ochronie informacji niejawnych
(druk nr 915)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem opiniowanej ustawy jest, zgodnie z uzasadnieniem do jej projektu, "wprowadzenie kompleksowych, spójnych i konsekwentnych oraz łatwych do stosowania w praktyce regulacji dotyczących ochrony informacji niejawnych". Wydanie nowych przepisów, w ocenie projektodawców, wynika przede wszystkim z konieczności:

- 1) wprowadzenia mechanizmów efektywnościowych do systemu ochrony informacji niejawnych;
- 2) dostosowania systemu ochrony informacji niejawnych do warunków nowoczesnych technologii;
- 3) dostosowania dotychczasowych regulacji do zmieniających się standardów NATO i Unii Europejskiej, określonych w przepisach regulujących postępowanie z informacjami niejawnymi wymienianymi w ramach współpracy z NATO i UE, a także do analogicznych zasad obowiązujących w wewnętrznych przepisach innych krajów członkowskich;
- 4) usunięcia luk, niejasności i niespójności systemowych oraz uproszczenie obowiązującego prawa.

Opiniowana ustawa stanowi nowe, całościowe uregulowanie problematyki ochrony informacji niejawnych. Uchyla dotychczasową ustawę z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych. Wydanie nowej regulacji uzasadnione jest szeregiem wcześniejszych zmian w dotychczasowej ustawie oraz wprowadzeniem nowych licznych zmian, które powodowałyby naruszenie konstrukcji i spójności obecnie obowiązującej ustawy.

W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym opiniowana ustawa m. in.:

- 1) znosi dwustopniowy system definiowania informacji niejawnych, rezygnując z podziału informacji na tajemnicę państwową i służbową;
- 2) rezygnuje z klasyfikowania informacji niejawnych poprzez odsyłanie do rozbudowanych wykazów stanowiących załącznik do ustawy, na rzecz nowych definicji informacji oznaczonych poszczególnymi klauzulami tajności ("ściśle tajne", "tajne", "poufne", "zastrzeżone") zawartymi wprost w ustawie;
- 3) definiuje informacje niejawne jako informacje, których ujawnienie powodowałoby szkody w interesach państwa, rezygnując z traktowania jako informacji niejawnych tych informacji, których ujawnienie powodowałoby szkody w prawnie chronionym interesie obywateli lub prawnie chronionym interesie jednostek organizacyjnych;
- 4) umożliwia stosowanie zarządzania ryzykiem przy określeniu wymogów bezpieczeństwa fizycznego i teleinformatycznego;
- 5) rezygnuje ze ścisłej kontroli obiegu dokumentów o niższych klauzulach, zwłaszcza w przypadku tajemnic "zastrzeżonych";
- 6) wprowadza nowe definicje ustawowe: przedsiębiorcy, kierownika przedsiębiorcy, przetwarzania informacji niejawnych, ryzyka, szacowania ryzyka oraz zarządzania ryzykiem;
- 7) rozszerza zastosowanie kodeksu postępowania administracyjnego w postępowaniach sprawdzających,
- 8) zmienia zasady znoszenia lub zmiany klauzuli tajności, odchodząc od określonych z góry okresów obowiązywania klauzul na rzecz możliwości zniesienia lub zmiany klauzuli w przypadku ustania lub zmiany ustawowych przesłanek ochrony, poprzez wprowadzenie obowiązku przeglądu wszystkich wytworzonych dokumentów niejawnych raz na 5 lat oraz wprowadzenie możliwości określenia z góry, niezależnie od nadawanej klauzuli, daty lub wydarzenia, po którym nastąpi zniesienie lub zmiana klauzuli;
- 9) wprowadza możliwość odwołania się odbiorcy materiału od decyzji wytwórcy dotyczącej nadania zawyżonej lub zaniżonej (w jego ocenie) klauzuli do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW) lub Służby Kontrwywiadu Wojskowego (SKW), a w przypadku sporu z tymi służbami do Prezesa Rady Ministrów;
- 10) wprowadza instytucję jednej krajowej władzy bezpieczeństwa (Szefa ABW) właściwej do nadzorowania systemu ochrony informacji niejawnych

w stosunkach Polski z innymi państwami lub organizacjami międzynarodowymi i do wydawania dokumentów upoważniających do dostępu do informacji niejawnych NATO, Unii Europejskiej lub innych organizacji międzynarodowych;

- 11) rozszerza kontrolę prawidłowości postępowań sprawdzających o kontrolę postępowań prowadzonych przez ABW i SKW - przez Prezesa Rady Ministrów;
- 12) znosi konieczność przeprowadzania postępowania sprawdzającego wobec osób, które mają uzyskać dostęp do informacji niejawnych o klauzuli "zastrzeżone";
- 13) wprowadza dwa rodzaje postępowań sprawdzających w miejsce dotychczasowych trzech (zwykłego, poszerzonego, specjalnego):
  - a) zwykłe postępowanie sprawdzające prowadzone przez pełnomocników ochrony wobec osób ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych o klauzuli "poufne",
  - b) poszerzone postępowanie sprawdzające prowadzone przez ABW lub SKW wobec osób ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych o klauzuli "tajne" i "ściśle tajne";
- 14) znosi automatyczny zakaz posiadania poświadczenia bezpieczeństwa przez osoby skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 15) wprowadza obowiązek ustalania przez kierowników jednostek organizacyjnych poziomu zagrożenia ujawnienia informacji niejawnych i szacowania ryzyka z tym związanego;
- 16) nakłada obowiązek organizowania kancelarii tajnych jedynie przez jednostki organizacyjne dysponujące informacjami oznaczonymi jako "ściśle tajne" lub "tajne";
- 17) wprowadza możliwość zorganizowania kancelarii tajnej przez dwie lub więcej jednostki organizacyjne;
- 18) znosi obowiązek uzyskania świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność osobiście (w tym przypadku dokumentem potwierdzającym rękojmię zachowania tajemnicy będzie poświadczenie bezpieczeństwa).

Opiniowana ustawa wprowadza także zmiany w stu pięciu innych ustawach mające na celu przed wszystkim zharmonizowanie systemu prawa z nową ustawą o ochronie informacji niejawnych.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 69. posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2010 r. w oparciu o projekt rządowy. Projekt stanowił przedmiot prac sejmowej Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. Komisja po rozpatrzeniu przedłożenia wprowadziła do niego poprawki mieszczące się w meritum rozwiązań rządowych. W trakcie drugiego czytania zgłoszono trzy dodatkowe poprawki. Poprawki te zostały przyjęte przez Sejm. Pierwsza z nich poszerzyła katalog podmiotów uprawnionych do wyrażenia zgody na jednorazowe udostępnienie określonych informacji niejawnych osobie nieposiadającej odpowiedniego poświadczenia bezpieczeństwa o Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Druga poprawka wskazała na Prezesa Rady Ministrów jako właściwego do wydania rozporządzenia na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy. Trzecia skreśliła projektowaną zmianę ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o wyrobach medycznych jako bezprzedmiotową (w dniu wejścia w życie opiniowanej ustawy obowiązywać będzie nowa ustawa o wyrobach medycznych z dnia 20 maja 2010 r.). Ustawa została uchwalona w brzmieniu zaproponowanym przez komisję ze zmianami wynikającymi z poprawek przyjętych w trzecim czytaniu.

III. Uwagi szczegółowe

1) art. 1 ust. 1 ustawy.

Wątpliwości budzi sposób sformułowania zakresu przedmiotowego ustawy poprzez przykładowe wymienienie zasad ochrony informacji niejawnych. Przepis określający zakres przedmiotowy powinien bowiem dawać adresatowi wyraźną informację jaką materię reguluje ustawa. W przeciwnym razie ustawodawca nie osiągnie zamierzonego celu jakim jest kompletna informacja o zakresie spraw uregulowanych ustawą.

2) **art. 1 ust. 3** ustawy.

Wątpliwości budzi potrzeba wskazania w art. 1 ust. 3 na zastrzeżenie art. 5. Propozycja poprawki skreśla zbędne wyrazy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w ust. 3 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem art. 5";

3) **art. 5** ustawy.

Przepis art. 5 ustawy dotyczący zasad klasyfikowania informacji niejawnych posługuje się szeregiem zwrotów niedookreślonych, na przykład "wyjątkowo poważna szkoda", "poważna szkoda", "zagrożenie niepodległości, suwerenności lub integralności", "osłabienie gotowości obrony" itd. Powyższe może powodować "zamazywanie się" kryteriów decydujących o nadaniu odpowiedniej klauzuli tajności i prowadzić do nieuzasadnionego zawyżania (bądź zaniżania) poziomu ochrony informacji.

4) **art. 6, 8 i 24 ust. 9** ustawy.

Wątpliwości budzi powoływanie się w przedmiotowych przepisach na konieczność przestrzegania przepisów ustawy i przepisów rozporządzeń wydanych na jej podstawie. Zastrzeżenie, zgodnie z którym należy stosować przepisy tej samej ustawy (i aktów wykonawczych do niej) ocenić należy jako normatywnie zbędne.

Propozycja poprawek:

1) w art. 6 w ust. 2 skreśla się wyrazy "w sposób określony w ustawie";

2) w art. 8:

a) w pkt 1 skreśla się wyrazy ", zgodnie z przepisami ustawy dotyczącymi dostępu do określonej klauzuli tajności",

b) w pkt 2 skreśla się wyrazy ", zgodnie z przepisami określającymi wymagania dotyczące kancelarii tajnych, bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, obiegu materiałów i środków bezpieczeństwa fizycznego, odpowiednich do nadanej klauzuli tajności",

c) w pkt 3 skreśla się wyrazy ", z zastosowaniem środków bezpieczeństwa określonych w ustawie i przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie";

3) w art. 24 w ust. 9 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

"Zbieranie i przetwarzanie informacji o osobach trzecich, określonych w ankiecie, może odbywać się bez wiedzy i zgody tych osób, w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy";

5) **art. 10 ust. 1 pkt 3** ustawy.

Wskazana jest zmiana redakcyjna uściślająca dyspozycję art. 10 ust. 1 pkt 3.

Propozycja poprawki:

- w art. 10 w ust. 1 w pkt 3 po wyrazach "postępowania sprawdzające" dodaje się wyrazy ", kontrolne postępowania sprawdzające";

6) **art. 15 ust. 1 pkt 7** ustawy.

Wskazana jest zmiana redakcyjna oddająca istotę przepisu.

Propozycja poprawki:

- w art. 15 w ust. 1 w pkt 7 po wyrazie "prowadzenie" dodaje się wyraz "zwykłych";

7) **art. 19 ust. 2 pkt 3** ustawy.

Wskazana jest zmiana ujednocniająca określenia dotyczące jednakowych pojęć (zgodnie z § 10 Zasad techniki prawodawczej).

Propozycja poprawki:

- w art. 19 w ust. 2 w pkt 3 wyraz "organizuje" zastępuje się wyrazem "przeprowadza";

8) **art. 19 ust. 6 oraz art. 52 ust. 7** ustawy.

Powyższe przepisy stanowią, że o prawach i obowiązkach uczestnika szkolenia wobec podmiotu przeprowadzającego szkolenie, decydować będą nie przepisy powszechnie obowiązujące, a umowa zawarta pomiędzy podmiotem przeprowadzającym szkolenie, a jednostką organizacyjną, w której osoba szkolona jest zatrudniona.

Konstrukcja prawna przewidująca, że strony umowy decydują o prawach i obowiązkach strony trzeciej, nie będącej stroną umowy budzi wątpliwości. Zasadnym wydaje się przeformułowanie przepisów lub ich skreślenie.

Propozycja poprawek:

1) w art. 19 skreśla się ust. 6;

2) w art. 52 skreśla się ust. 7;

9) **art. 24 ust. 9** ustawy.

Zgodnie z powyższym przepisem ustawa zezwala – w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy – na zbieranie i przetwarzanie informacji o osobach trzecich, określonych w ankiecie, bez wiedzy i zgody tych osób. Informacje o osobach trzecich mogą być zbierane i przetwarzane wyłącznie w zakresie określonym w ust. 2.

Rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę może rodzić wątpliwości konstytucyjne w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2009 r. (sygn. akt K 54/07) uznającego (m. in.) za niezgodne z art. 47 i art. 51 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 30 Konstytucji przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym przewidujące zbieranie danych osobowych, w tym danych wrażliwych oraz korzystanie z tego typu danych bez wiedzy i zgody osoby, której te dane dotyczą.

Ewentualne wątpliwości może budzić zwłaszcza zgodność art. 24 ust. 9 ustawy z art. 51 ust. 4 Konstytucji.

Należy zwrócić uwagę, że w uzasadnieniu do projektu ustawy zabrakło odniesienia do problemu zgodności przepisu z Konstytucją. Projektodawcy nie odnoszą się w żaden sposób do rozwiązań zaproponowanych przepisem, a tym bardziej nie przedstawiają żadnych argumentów za ich obroną.

10) **art. 25 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 57 ust. 2 oraz art. 58 ust. 1** ustawy.

Wątpliwości budzi niejasny zakres pojęć "ewidencje, rejestry i kartoteki" oraz "ewidencje, rejestry i kartoteki niedostępne publicznie", a także "innych informacji uzyskanych w toku postępowania".

11) **art. 26 ust. 1 pkt 1** ustawy.

Zgodnie z przywołanym przepisem jednym z elementów poszerzonego postępowania sprawdzającego jest rozmowa z przełożonymi osoby sprawdzanej oraz z innymi osobami. Pozostaje pytanie o to, jakie "inne osoby" miał na myśli ustawodawca. Tym bardziej, że w art. 26 ust. 1 pkt 2 przewidział on możliwość przeprowadzenia

wywiadu w miejscu zamieszkania osoby sprawdzanej oraz w art. 26 ust. 5 przewidział możliwość rozmowy z trzema osobami przez nią wskazanymi.

Propozycja poprawki:

- w art. 26 w ust. 1 w pkt 1 skreśla się wyrazy "oraz z innymi osobami";

12) **art. 29 ust. 6, art. 30 ust. 8, art. 33 ust. 12, art. 48 ust. 13 oraz art. 68** ustawy.

W wytycznych dotyczących treści rozporządzeń, powyższe przepisy upoważniające, nakazują uwzględnienie przepisów ustawy, której postanowienia mają wykonywać przedmiotowe rozporządzenia. Tak określonym wytycznym można postawić zarzut pozorności. Odsyłają, bowiem "do (...) postanowień, które prawodawca musiałby brać pod uwagę, niezależnie od tego, czy tego rodzaju odesłanie sformułowano"¹. Należy pamiętać, że umieszczenie w przepisie upoważniającym zupełnych wytycznych dotyczących treści rozporządzenia jest konstytucyjnym warunkiem poprawności przepisu upoważniającego. Z tego względu koniecznym jest doprecyzowanie kwestionowanych przepisów upoważniających.

13) **art. 34 ust. 5 pkt 2** ustawy.

Przedmiotowy przepis dotyczy zgody na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne” osobie, wobec której wszczęto poszerzone postępowanie sprawdzające. Pojawia się pytanie, czy nieuzasadnionym w takim wypadku pozostaje wyrażenie zgody na udostępnienie informacji o niższej klauzuli ochrony.

14) **art. 34 ust. 5 pkt 2 i art. 54 ust. 7 i 8** ustawy.

Wobec analogicznego określenia zasad dostępu do informacji niejawnych sformułowanych w art. 34 ust. 5 i art. 54 ust. 7 i 8 ustawy wątpliwości budzi odmienne określenie katalogu podmiotów uprawnionych do wyrażenia zgody na jednorazowy dostęp do informacji niejawnych. W przypadku wyrażenia zgody na dostęp do informacji osoby nieposiadającej poświadczenia bezpieczeństwa, jako wyrażający zgodę wymieniony został Prezes Najwyższej Izby Kontroli (odmiennie niż w przypadku wyrażenia zgody na dostęp do informacji osobie nieposiadającej świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego). Pozostaje pytanie o intencje ustawodawcy w tym zakresie.

---

¹ S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej*, Warszawa 2004, s. 153.

15) **art. 36 ust. 6** ustawy.

Wskazana jest zmiana przepisu poprawiająca błędne odesłanie.

Propozycja poprawki:

- w art. 36 w ust. 6 wyrazy ", o których mowa w art. 38 ust. 4" zastępuje się wyrazami *"postępowania sprawdzającego lub kontrolnego postępowania sprawdzającego"*;

16) **art. 50 ust. 5** ustawy.

Zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy ABW i SKW informują się wzajemnie o przypadkach zawieszenia lub unieważnienia certyfikatów. Tymczasem żaden przepis ustawy nie daje podstawy do zawieszenia lub unieważnienia certyfikatów.

17) **art. 54 ust. 2** ustawy.

Przepis art. 52 ust. 2 ustawy, a także kolejne przepisy rozdziału 9 "Bezpieczeństwo przemysłowe" wskazują, że postępowania bezpieczeństwa przemysłowego prowadzone są przez ABW albo SKW. Tymczasem art. 10 ust. 2 ustawy wyłącza właściwość SKW do przeprowadzania takich postępowań. Celem usunięcia sprzeczności należy zastanowić się nad wyraźnym wskazaniem na pominięcie właściwość określonej art. 10, analogicznie jak w przypadku art. 50 ust. 6 ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 54 po ust. 2 dodaje się ust. ... w brzmieniu:

"... Postępowanie bezpieczeństwa przemysłowego jest przeprowadzane przez ABW albo SKW z pominięciem właściwości, o której mowa w art. 10 ust. 2 i 3";

18) **art. 58 ust. 2** ustawy.

Przywołany przepis wymieniając dane, które mają znaleźć się w kwestionariuszu bezpieczeństwa przemysłowego pozostawia ten katalog otwartym poprzez posłużenie się zwrotem "w szczególności". Powstaje pytanie czy katalog ten powinien pozostać otwarty, kto ma decydować o jego rozszerzeniu oraz jakie dodatkowe informacje powinien zawierać.

Propozycja poprawki:

- w art. 58 w ust. 2 we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy *"w szczególności"*;

19) **art. 71 ust. 3** ustawy.

Wskazana jest zmiana przepisu jednoznacznie wskazująca, że umowę związaną z dostępem do informacji publicznej zawiera jednostka organizacyjna, a nie kierownik tej jednostki.

Propozycja poprawki:

- w art. 71 w ust. 3 wyraz "zawierający" zastępuje się wyrazem "zawierającej";

20) **Zmiana tytułu rozdziału 10 oraz art. 72 ust. 3, 4 i ust. 6 pkt 2** ustawy.

Mając na względzie potrzebę wyraźnego rozróżnienia postępowań sprawdzających i kontrolnych postępowań sprawdzających oraz konsekwentne posługiwanie się tożsamymi znaczeniowo określeniami w ramach całej ustawy proponuje się poniższe poprawki:

Propozycja poprawek:

1) *tytuł rozdziału 10 otrzymuje brzmienie:*

"Ewidencje i udostępnianie danych oraz akt postępowań sprawdzających, kontrolnych postępowań sprawdzających i postępowań bezpieczeństwa przemysłowego";

2) w art. 72:

a) w ust. 3 wyrazy ", w tym kontrolnych postępowań sprawdzających" zastępuje się wyrazami "oraz kontrolnych postępowań sprawdzających przeprowadzonych przez pełnomocnika ochrony",

b) w ust. 4 wyrazy ", w tym kontrolnych postępowań sprawdzających" zastępuje się wyrazami "oraz kontrolnych postępowań sprawdzających przeprowadzonych przez pełnomocnika ochrony",

c) w ust. 6 w pkt 2 wyrazy "w tym" zastępuje się wyrazem "oraz";

21) **art. 89** ustawy.

Przepisy art. 19 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 31 lipca 1985 r. o obowiązkach i prawach posłów i senatorów są jedynymi obowiązującymi przepisami tej ustawy.

Zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, ustawa o obowiązkach i prawach posłów i senatorów utraciła moc z dniem 1 lipca 1996 r., z wyjątkiem art. 19 ust. 2 i 3.

Opiniowana ustawa uchyla art. 19 ust. 2 i 3, co doprowadzić ma do harmonizacji przepisów i uniknięcia niejasności interpretacyjnych. Zabieg taki należy jednak uznać za niewystarczający.

Podstawą obowiązywania art. 19 ust. 2 i 3 jest obecnie przepis derogujący ustawę o wykonywaniu mandatu posła i senatora ("traci moc ustawa ... z wyjątkiem ...").

Należy pamiętać, że gdy zachodzi potrzeba uchylecia przepisów, które pozostawiono w mocy, niezbędne jest, by uchylić:

- a) zarówno przepisy zachowane w mocy,
- b) jak i przepis, na podstawie którego zachowano w mocy uchylane przepisy.

Wskazana powyżej technika legislacyjna ma doniosłe znaczenie informacyjne; zainteresowani adresaci nie będą szukać przepisów, do których odsyła ich przepis uchylający ustawę, ponieważ przepis ten zostanie wyeliminowany z systemu.²

Przedstawiona poniżej propozycja poprawek uwzględnia § 41 ust. 3 Zasad techniki prawodawczej, wskazujący na sposób formułowania zmian w opisanej sytuacji.

Propozycja poprawek:

1) *skreśla się art. 89;*

2) *po art. 187 dodaje się art. ... w brzmieniu:*

"Art. ... Uchyla się:

- 1) *art. 19 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 31 lipca 1985 r. o obowiązkach i prawach posłów i senatorów (Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz. 79 oraz z 1996 r. Nr 73, poz. 350), zachowany w mocy na podstawie art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora;*
- 2) *art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, w części dotyczącej zachowania w mocy przepisów wymienionych w pkt 1."*

22) **art. 98** ustawy.

Wskazana jest modyfikacja sposobu wprowadzenia zmian do ustawy, tak aby uwzględnić nowe brzmienie art. 33 ustawy o kontroli skarbowej nadane ustawą z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o kontroli skarbowej oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta została przekazana przez Marszałka Sejmu do podpisu Prezydentowi w dniu

---

² S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej*, Warszawa 2004, s. 108.

28 czerwca 2010 r. (konstytucyjny termin na podpisanie ustawy upływa w dniu 19 lipca 2010 r.).

Propozycja poprawki:

- w art. 98 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) w art. 33 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

"8. Żądania, o których mowa w ust. 1–5, oznacza się klauzulą "Tajemnica skarbowa", a ich przekazanie następuje w trybie przewidzianym dla dokumentów zawierających informacje niejawne o klauzuli "zastrzeżone" w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych.";"

23) **art. 101a** ustawy.

Opiniowana ustawa dokonując harmonizacji systemu prawa z nowymi rozwiązaniami ustawy o ochronie informacji niejawnych, pomija art. 20j ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Propozycja poprawki zakłada nadanie nowego brzmienia przepisowi, analogicznie do uregulowań zaproponowanych w art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli.

Propozycja poprawki:

- po art. 101 dodaje się art. ... w brzmieniu:

"Art. ... W ustawie z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2005 r. Nr 41, poz. 398 z późn. zm.) w art. 20j w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) tajemnicy prawnie chronionej, a kontroler nie posiada właściwego upoważnienia";"

24) **art. 104** ustawy.

Wskazana jest zmiana redakcyjna przywołująca adresy publikacyjne ustaw do których stosowania odsyła art. 9 zmienianej ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 104, w art. 9:

- a) w ust. 1 wyrazy "w ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów oraz ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu" zastępuje się wyrazami "w ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, z późn. zm.)",
- b) w ust. 2 po wyrazach "Kodeks karny" dodaje się wyrazy "(Dz. U. Nr 88, poz. 533, z późn. zm.)";

25) **art. 130** ustawy.

Opiniowana ustawa dokonuje zmiany art. 47b ustawy o żegludze śródlądowej, przewidując termin wejścia w życie tej zmiany na 3 miesiące od dnia ogłoszenia.

Tymczasem art. 47b, dodany nowelą ustawy o żegludze śródlądowej z dnia 4 września 2008 r., wejdzie w życie dopiero z dniem 1 stycznia 2013 r.

Wobec powyższego nadanie nowego brzmienia art. 47b może nastąpić najwcześniej z dniem "wprowadzenia" przepisu do ustawy, czyli z dniem 1 stycznia 2013 r.

Propozycja poprawki:

- w art. 189 po wyrazach "od dnia ogłoszenia" dodaje się wyrazy "z wyjątkiem art. 130, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.";

26) **art. 140a** ustawy.

Opiniowana ustawa dokonując harmonizacji systemu prawa z nowymi rozwiązaniami ustawy o ochronie informacji niejawnych pomija art. 22 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Zgodnie z tym ostatnim "podmiotowi, któremu odmówiono prawa dostępu do informacji publicznej ze względu na wyłączenie jej jawności z powołaniem się na ochronę danych osobowych, prawo do prywatności oraz tajemnicę inną niż państwowa, służbowa, skarbową lub statystyczna, przysługuje prawo wniesienia powództwa do sądu powszechnego o udostępnienie takiej informacji". Propozycja poprawki zakłada nadanie nowego brzmienia art. 22 ust. 1.

Propozycja poprawki:

- po art. 140 dodaje się art. ... w brzmieniu:

"Art. ... W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.) w art. 22 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Podmiotowi, któremu odmówiono prawa dostępu do informacji publicznej ze względu na wyłączenie jej jawności z powołaniem się na ochronę danych osobowych, prawo do prywatności oraz tajemnicę inną niż wynikająca z przepisów o ochronie informacji niejawnych, skarbową lub statystyczną, przysługuje prawo wniesienia powództwa do sądu powszechnego o udostępnienie takiej informacji.";

27) **art. 163** ustawy.

Istotą art. 1 ustawy o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego jest dokonanie aktu konwencjonalnego utworzenia Służby Kontrwywiadu Wojskowego. Akt utworzenia ziścił się w dniu wejścia w życie nowelizowanej ustawy. Od tego dnia przepis ten w zakresie, w jakim stanowi o utworzeniu Służby ma walor wyłącznie historyczny (co do zasady takich przepisów nie nowelizuje się). Intencją ustawodawcy nie jest przecież ponowne utworzenie Służby Kontrwywiadu, a rezygnacja z jej definiowania poprzez określenie "służba ochrony państwa" (funkcjonujące na gruncie dotychczasowej ustawy o ochronie informacji niejawnych). Wobec powyższego zasadnym jest odstąpienie od zasady, zgodnie z którą zmieniając przepis przytacza się jego pełne nowe brzmienie i poprzestanie na skreśleniu wyrazów "i służbę ochrony państwa". Konsekwencją będzie dokonanie zmiany w tej części przepisu, która nie "skonsumowała się" z dniem wejścia w życie nowelizowanej regulacji.

Propozycja poprawki:

- w art. 163 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) w art. 1 skreśla się wyrazy "i służbę ochrony państwa";"

28) **art. 163** ustawy.

Wskazana jest zmian ujednolicająca sposób powoływania się na przepisy ustawy o ochronie informacji niejawnych oraz wprowadzająca, przy pierwszym powołaniu, adres publikacyjny ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 163:

- a) w pkt 2, w pkt 3 wyrazy "przepisach ochronie informacji niejawnych" zastępuje się wyrazami "przepisach ustawy z dnia ... o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr ..., poz. ...)",
- b) w pkt 4, w pkt 5 po wyrazach "w przepisach" dodaje się wyrazy "ustawy z dnia ...";

29) **art. 167** ustawy.

Analiza dotychczasowego stanu prawnego (aktualne odesłanie nowelizowanego art. 2 pkt 2 ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa, do art. 60 obowiązującej ustawy o ochronie informacji niejawnych) i nowoprojektowanego stanu prawnego (odesłanie do art. 50 "nowej" ustawy o ochronie informacji niejawnych) prowadzi do pytania czy zakresem wyłączenia nowelizowanego przepisu powinny zostać objęte jedynie środki ochrony elektromagnetycznej.

30) **art. 178** ustawy.

Powyższy przepis zmienia przepis przejściowy ustawy z dnia 29 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo telekomunikacyjne. Należy zauważyć, że zmiana dokonywana w art. 178 ustawy nie mieści się w jej zakresie przedmiotowym. Jej celem nie jest harmonizacja przepisów prawa w związku z przyjętymi rozwiązaniami nowej ustawy o ochronie informacji niejawnych, a jedynie "naprawienie" niedoskonałego przepisu przejściowego nowelizacji Prawa telekomunikacyjnego (poprawienie błędnego odesłania do przepisów materialnych ustawy). Ze względu na zakres przedmiotowy przepisu, a także etap prac legislacyjnych w którym został on wprowadzony do projektu ustawy (prace w komisji pomiędzy pierwszym a drugim czytaniem) należy zakwestionować jego poprawne wprowadzenie do opiniowanej ustawy.

Jednocześnie należy zauważyć, że aby nowelizacja art. 4 ustawy o zmianie ustawy – Prawo telekomunikacyjne odniosła zamierzony przez ustawodawcę skutek, powinna wejść w życie najpóźniej z dniem wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy – Prawo telekomunikacyjne, czyli z dniem 20 lipca 2010 r. Termin ten jest niemożliwy do dotrzymania. Najbliższy możliwy termin rozpatrzenia ustawy przez Senat to 60. posiedzenie w dniach 21 i 22 lipca 2010 r. Należy też pamiętać, że opiniowana ustawa przewiduje trzymiesięczny okres *vacatio legis*, co w połączeniu z koniecznością

rozpatrzenia (ewentualnych) poprawek Senatu przez Sejm oraz konstytucyjnym terminem na podpisanie ustawy przez Prezydenta daje odległą perspektywę czasową na wejście w życie kwestionowanego przepisu.

31) **art. 187 ust. 1** ustawy.

Zgodnie z art. 187 ust. 1 dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie "nowej" ustawy o ochronie informacji niejawnych. Nie negując potrzeby pozostawienia w mocy poszczególnych rozporządzeń do czasu wydania ich odpowiedników z nowej ustawy, zabieg posłużenia się w tym celu ogólną formułą ocenić należy negatywnie.

Po pierwsze, ustawodawca przesądza, że wszystkie dotychczasowe przepisy wykonawcze są zgodne z nową ustawą, co z swojej istoty jest trudne do obronienia.

Po drugie, ustawodawca na adresata normy przerzuca konieczność ustalenia, które konkretne akty wykonawcze zachowują moc oraz przez jakie konkretne akty zostaną zastąpione (które przepisy obowiązują i w jakich ramach czasowych). W tym celu adresat powinien zanalizować 12 upoważnień ustawowych obligatoryjnych i dwa upoważnienia fakultatywne starej ustawy oraz 15 upoważnień obligatoryjnych ustawy nowej. Jednocześnie ustawodawca

Obowiązek jednoznacznego zachowywania w mocy przez ustawodawcę dotychczasowych przepisów wykonawczych wynika z § 33 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej, który przytacza reguły formułowania przepisów w takim wypadku. Należy pamiętać, że możliwość pozostawienia w mocy dotychczasowych przepisów wykonawczych, jako wyjątek od ogólnej zasady, nie może być interpretowana rozszerzająco.

32) **załącznik** do ustawy.

W Ankiecie bezpieczeństwa osobowego, której wzór stanowi załącznik do ustawy w części I "Dane Osobowe" pytanie osiemnaste dotyczy obecnego zatrudnienia osoby sprawdzanej lub wykonywanej obecnie przez osobę sprawdzaną działalności gospodarczej. Te same dane są przedmiotem pytania pierwszego w części III ankiety "dane dotyczące historii życia zawodowego i osobistego". Propozycja poprawki zakłada, że intencją ustawodawcy było objęcie pytaniem z części III ankiety czasu przeszłego.

Propozycja poprawki:

- w załączniku do ustawy w części III w pytaniu nr 1:

- a) wyrazy "Czy jest pani zatrudniona (pan zatrudniony) lub prowadzi pani (pan)" zastępuje się wyrazami " Czy była pani zatrudniona (był pan zatrudniony) lub prowadziła pani (prowadził pan)"
- b) w kolumnie 1 wyrazy "od kiedy" zastępuje się wyrazami "daty zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej (od - do),
- c) w kolumnie 3 wyrazy "zajmowane stanowiska" zastępuje się wyrazami "ostatnio zajmowane stanowiska";

IV. Propozycje poprawek o charakterze techniczno - redakcyjnym.³

- 1) w art. 1 w ust. 2 pkt 6 wyrazy "o zawarcie umowy lub wykonujących umowy związane z dostępem do informacji niejawnych" zastępuje się wyrazami "o zawarcie umów związanych z dostępem do informacji niejawnych lub wykonujących takie umowy";
- 2) w art. 12 w ust. 7 po wyrazach "uwzględni," dodaje się wyrazy "potrzebę zapewnienia";
- 3) w art. 15 w ust. 1 w pkt 8 wyrazy "którym odmówiono wydania lub cofnięto poświadczenie bezpieczeństwa" zastępuje się wyrazami „którym odmówiono wydania poświadczenia bezpieczeństwa lub je cofnięto”;
- 4) w art. 26 w ust. 6 w zdaniu drugim skreśla się wyraz "zdiagnozowania";
- 5) w art. 30 w ust. 3 w pkt 6 wyraz "wskazanie" zastępuje się wyrazem "określenie";
- 6) w art. 31 w ust. 1 w pkt 2 po wyrazach "z ubiegania się" dodaje się wyrazy "o stanowisko";
- 7) w art. 42 w ust. 6 wyrazy "z określeniem klauzuli" zastępuje się wyrazami "określając klauzulę";
- 8) w art. 43 w ust. 5 wyrazy "do ich ochrony" zastępuje się wyrazami "w celu ich ochrony";
- 9) w art. 45:
  - a) w ust. 1 w pkt 5 wyrazy "niż posiadane uprawnienia" zastępuje się wyrazami "niewynikającym z posiadanych uprawnień";
  - b) w ust. 3 wyrazy "W określeniu" zastępuje się wyrazami "Przy określaniu";
- 10) w art. 47:
  - a) w ust. 1 w pkt 1 wyraz "dobór" zastępuje się wyrazami "zasady doboru",

- b) w ust. 3 wyrazy *"oraz dobór i stosowanie"* zastępuje się wyrazami *"oraz zasady doboru i stosowania"*,
- c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- "4. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze zarządzenia, szczególnie sposób i tryb przetwarzania informacji niejawnych wchodzących w skład zasobu archiwalnego archiwów państwowych, zasady doboru i stosowania środków bezpieczeństwa fizycznego oraz organizację komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za przetwarzanie materiałów niejawnych."*;
- 11) w art. 48 w ust. 12 w zdaniu pierwszym wyrazy *"w zakresie"* zastępuje się wyrazami *"dotyczące"*;
- 12) w art. 49 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- "1. Dokument szczególnych wymagań bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego powinien zawierać w szczególności wyniki procesu szacowania ryzyka dla bezpieczeństwa informacji niejawnych przetwarzanych w systemie teleinformatycznym oraz określać przyjęte w ramach zarządzania ryzykiem sposoby osiągania i utrzymywania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa systemu, a także opisywać aspekty jego budowy, zasady działania i eksploatacji, które mają związek z bezpieczeństwem systemu lub wpływają na jego bezpieczeństwo. Przebieg i wyniki procesu szacowania ryzyka mogą zostać przedstawione w odrębnym dokumencie niż dokument szczególnych wymagań bezpieczeństwa."*;
- 13) w art. 50 w ust. 3 wyrazy *"realizującego zabezpieczenia teleinformatyczne"* zastępuje się wyrazami *"służącego do realizacji zabezpieczenia teleinformatycznego"*;
- 14) w art. 52 w ust. 1 w pkt 2 po wyrazach *"wymagań bezpieczeństwa"* dodaje się wyraz *"przewidzianych"*;
- 15) w art. 53 w ust. 5:
- a) w pkt 4 wyrazy *"nie większą niż stukrotność"* zastępuje się wyrazami *"nieprzekraczającą stukrotności"*,
- b) w pkt 6 wyrazy *"sprawność i szybkość"* zastępuje się wyrazami *"potrzebę sprawnego i szybkiego przeprowadzania"*;
- 16) w art. 54 w ust. 10:
- a) po wyrazach *"z wyjątkiem"* dodaje się wyraz *"wymogu"*,
- b) po wyrazach *"jeżeli wykonuje umowę"* dodaje się wyraz *"związaną"*;

---

³ Propozycje poprawek zostały opracowane po sugestiach projektodawców ustawy przekazanych przez

17) w art. 58:

- a) w ust. 1 wyrazy "Sprawdzenia przedsiębiorcy i osób przeprowadza się" zastępuje się wyrazami "Sprawdzenie przedsiębiorcy i osób wymienionych w art. 57 ust. 3 przeprowadza się",
- b) w ust. 2 w pkt 1 wyrazy "w tym jego status prawny" zastępuje się wyrazami "w tym określenie jego statusu prawnego";

18) w art. 65:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. ABW albo SKW, w okresie ważności świadectwa, może przeprowadzić z urzędu sprawdzenie przedsiębiorcy w zakresie elementów, o których mowa w art. 57 ust. 2, w celu ustalenia, czy nie utracił on zdolności do ochrony informacji niejawnych przed nieuprawnionym ujawnieniem.",

b) w ust. 3 wyrazy "dotyczącym kontroli lub sprawdzenia" zastępuje się wyrazami "objętym kontrolą lub sprawdzeniem";

19) w art. 66 w ust. 2 w pkt 4 wyrazy "podania nieprawdziwych danych lub ich zatajenia" zastępuje się wyrazami "podania nieprawdziwych danych lub zatajenia danych";

20) w art. 67 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) wskazanie miejsca i daty wystawienia;";

22) w art. 88 w pkt 3, w ust. 1a wyrazy "mających na celu" zastępuje się wyrazami "umożliwiających";

23) w art. 96, w art. 45a po wyrazach "w szczególności" dodaje się wyraz "dotyczących";

24) w art. 107 w pkt 6, w § 2 wyraz "i" zastępuje się wyrazami "ani w stosunku";

25) w art. 142:

a) w pkt 2 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, określają w drodze zarządzeń, stanowiące informacje niejawne szczegółowe zasady tworzenia funduszu operacyjnego i gospodarowania tym funduszem.",

b) w pkt 7 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

"8. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, określą w drodze zarządzeń, szczegółowy tryb wydawania i przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz posługiwania się tymi dokumentami, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.";

26) w art. 154 w pkt 2, w ust. 6 w zdaniu drugim skreśla się wyraz "do";

27) w art. 162:

a) w pkt 1 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego określi, w drodze zarządzenia, stanowiące informacje niejawne szczególne zasady tworzenia funduszu operacyjnego, o którym mowa w ust. 2, oraz gospodarowania tym funduszem."

b) w pkt 4 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, szczegółowy tryb wydawania i przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz posługiwania się tymi dokumentami, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.";

28) w art. 163 w pkt 8 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Szefowie SKW i SWW, każdy w zakresie swego działania, określą, w drodze zarządzeń, szczegółowy tryb wydawania i przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz posługiwania się tymi dokumentami, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.";

Szymon Giderewicz

legislator